

Stanisław Suwała

Sprawozdanie z IV Kursu Odnowy Prawnej dla pracowników sądów

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 19/1-2, 323-325

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIA

Sprawozdanie z IV Kursu Odnowy Prawnej dla pracowników sądów

Organizowany już po raz czwarty przez Wydział Prawa Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego w Rzymie Kurs Odnowy Prawnej dla pracowników sądów kościelnych zgromadził 82 uczestników z 31 krajów świata. Byli wśród nich dwaj biskupi (z nowej Zelandii i Brazylii), pracownicy trybunałów kościelnych, urzędnicy kurii biskupich, profesorowie seminariów, studenci wydziałów prawa uczelni rzymskich i świeccy adwokaci rotalni. Z Polski na Kurs przybyli: ks. dr Edward Prędko z Przemysła, ks. dr Stanisław Hedeszyński z Poznania, ks. dr Stanisław Suwała z Sandomierza, a na niektóre wykłady przychodził także ks. dr S. Cader — kapłan krakowski, mieszkający stale w Rzymie.

Program zajęć obejmował 90 wykładów, wizyty w Trybunale Miasta, niektórych Kongregacjach i Urzędach Apostolskich oraz kilkanaście kolokwium (seminariów), podczas których Wykładowcy odpowiadali na trudności i pytania kursantów.

I. Uroczystej Inauguracji wykładów dokonał Ks. Kard. D. Staffa — Prorektor Kursu. Ze spotkań z Kardynałami najciekawszą była prelekcja Ks. Kard. P. Felici. Zapoznał on uczestników Kursu z wynikami prac nad nową kodyfikacją prawa kanonicznego, sposobem rewizji kanonów KPK i ostatnimi wyjaśnieniami Komisji Interpretacyjnej. „Zrewidowano” już wszystkie kanony dotychczasowego Kodeksu. Prace idą powoli. Są olbrzymie trudności, począwszy od ustalania tytułów poszczególnych działów. Można było nabyć projekty prawa fundamentalnego i karnego.

O historii, składzie osobowym, zakresie działania, osiągnięciach i trudnościach swoich Kongregacji mówili ich Prefekci Księża Kardynałowie: F. Seper, I. Wright, J. Knox i S. Baggio. Wyjątkową szczerością, pokorą i umiłowaniem sprawy Bożej ujął słuchaczy Ks. Kard. Sèper — słowiańska dusza, nowoczesny Mąż Kościoła.

II. Teoretyczną podbudowę kursu stanowiły wykłady Profesorów. Wynotujemy najciekawsze —

1. Ks. Prof. U. Navarrete mówił o strukturze prawnej małżeństwa wg nauki Soboru Watykańskiego II i późniejszych dokumentów Stolicy Apostolskiej, ze szczególnym uwzględnieniem prawnego znaczenia ele-

mentu miłości małżeńskiej i wspólnoty życia. Podał swoją prawną definicję małżeństwa i zapoznał ze zgłoszonym przez siebie projektem nowego prawa małżeńskiego.

2. Poglądy na trwałość małżeństwa w prawie rzymskim, w Piśmie św. Starego i Nowego Testamentu, u Ojców Kościoła, w teologii i nauce prawa kanonicznego przedstawili kolejno Księża Profesorowie: O. Robleda, P. Adnès, S. Carafalo i U. Navarrete.

III. Uczestników Kursu najbardziej jednak ciekawiły wykłady mające związek z praktyką sądową. Dotyczyły one w większości procesu małżeńskiego.

1. Ks. Prof. K. Lefebvre, vicedziekan Roty Rzymskiej, omówił najnowsze orzecznictwo rotalne odnośnie spraw z tytułu impotencji. Naświetlenie medyczne tych zagadnień podali w swoich wykładach lekarze, eksperci przy Wikariacie Miasta i Rocie: Prof. S. Misuraca, G. Santori i K. Lutrario. — Płciowość człowieka i jej funkcjonowanie kryją nadal niespodzianki i tajemnice.

2. Druga ważna dziedzina procesu małżeńskiego, a mianowicie — orzecznictwo rotalne w sprawach małżeńskich prowadzonych z tytułu chorób psychicznych — stanowiła przedmiot wykładów Ks. Abpa A. Sabbatani. Wykładowca — b. długoletni oficjał w Bolonii, Sekretarz Sygnatury i profesor Studium rotalnego — zaimponował ogromną znajomością problematyki, życzliwością i przyjaźnią w stosunku do słuchaczy, a przede wszystkim umiłowaniem służby człowiekowi, realizowanej przez działalność sądu kościelnego.

3. Audytor Roty Rzymskiej Ks. M. F. Pompedda zapoznał nas ze świeżymi wyrokami rotalnymi, wydanymi w procesach małżeńskich z tytułu przymusu i symulacji. Byliśmy też w gmachu Roty, gdzie Ks. Pompedda prowadził swoje kolokwium.

4. Ks. Prof. I. Gordon w kilkunastu wykładach zanalizował szczegółowo Motu proprio *Causas matrimoniales*, omówił najnowsze przepisy odnośnie postępowania o uzyskanie dyspensy od małżeństwa zawartego a niedopełnionego oraz — problem trybunałów regionalnych.

5. O. Prof. M. Said przedstawił rozwój historyczny i obowiązujące normy postępowania w sprawie domniemanej śmierci współmałżonka.

6. Większe zainteresowanie wzbudziły jeszcze wykłady Dziekana Wydziału Prawa PUG Ks. Prof. J. Beyera i Ks. J. Tomko z Kongregacji Nauki Wiary. Ks. Beyer mówił o dyspensie od wyższych święceń i duchowej formacji przyszłych kapłanów. Ks. Tomko w wykładach i podczas kolokwium zapoznał uczestników w tematyką spraw małżeńskich wchodzących w zakres tzw. przywileju wiary.

Wykłady prowadzone były metodą historyczną; wykładowcy dochodzili do podania obowiązujących przepisów poprzez zapoznanie nas z historyczną ewolucją doktryny i poszczególnych instytucji.

Kierownikiem Kursu i wielkim przyjacielem uczestników był Ks. Prof. Ignacy Gordon. Przed wykładami, w 10-cio minutowych infor-

macjach, Ks. Gordon prezentował opracowania autorów z różnych dziedzin prawa kościelnego. Pozycje te, jak również teksty wykładów, można było nabyć w Kancelarii Wydziału Prawa PUG.

Po czterech latach doświadczeń Kurs idzie w kierunku zacieśnienia problematyki wykładów i dyskusji do dziedziny procesu małżeńskiego.

IV. Wrażenia i refleksje polskiego uczestnika Kursu.

1. Kontakt z tymi, którzy są „u źródła” (szczególnie z Autorami wyroków rotalnych), bezpośrednia wymiana zdań i dzielenie się trudnościami, możliwość nabycia najnowszej literatury, poczynione notatki — to wszystko niezmiernie ubogaca i daje poczucie większej wewnętrznej swobody w pracy sądowej.

2. Nasza literatura kanoniczna (głównie Autorzy z „Prawa Kanonicznego”) stosunkowo szybko przyswaja nam najnowsze normy prawne i zapoznaje z ich komentarzami, dokonywanymi przez wybitniejszych kanonistów.

3. Na podstawie tego co widziałem i słyszałem, sądzę, iż w przekroju światowym, a nawet — europejskim, w pracy sądów kościelnych w Polsce stoimy na dość dobrym poziomie.

4. Zazdrościliśmy Gospodarzom możliwości łatwej i miłej współpracy z ekspertami świeckimi. Lekarze, których wykładów słuchaliśmy, budzili podziw dla swej erudycji oraz życzliwości i oddania sprawom sądownictwa kościelnego.

5. Uderzało poczucie uniwersalizmu Kościoła i umiłowania wspólnej sprawy. Zawiaływały się osobiste, często egzotyczne, przyjaźnie. Sami Gospodarze — niezmordowani w trosce o to, aby nam było dobrze. Chcieli przekazać jak najwięcej wiadomości, zapoznać z pracą centralnych Urzędów Kościoła, a zwłaszcza pokazać, iż istotnym celem działania sędziego kościelnego jest Chrystusowa miłość człowieka.

Tym razem Ojciec św. Paweł VI, z racji wzmożonych obowiązków, przyjął Wykładowców i uczestników Kursu na audiencji ogólnej w dniu 4. XII. 1974 r. Papież dwukrotnie skierował do nas słowa zachęty i wyraził swoją radość z kontynuowania Kursu.

ks. Stanisław Suwała

Wydziałowe sympozja kanonistyczne na A.T.K. w roku akademickim 1974—1975

Tradycyjnie już Wydział Prawa Kanonicznego Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie organizuje w każdym roku akademickim ogólnopolskie sympozja kanonistyczne, na które zapraszani są z zasady wszyscy kanoniści polscy, i wydziałowe sympozja kanonistyczne przeznaczone dla pracowników naukowych Wydziału Prawa Kanonicznego ATK. W tym miejscu dajemy sprawozdanie z tych ostatnich.